

Eğitim Sevgidir

Prof. Dr. Ayhan AYDIN

8. Baskı

Prof. Dr. Ayhan AYDIN

EĞİTİM SEVGİDİR

ISBN 978-605-4282-77-7

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Aralık 2009, Ankara

8. Baskı: Kasım 2023, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

*Bu kitap,
Sevginin anlamını bilen
ve yaşamı güzelleştiren
gerçek insanlara adanmıştır.*

PROF. DR. AYHAN AYDIN

Ankara ve Hacettepe Üniversiteleri mezunu olan yazar, İngilizce ve Eğitim Bilimleri alanında yüksek öğrenim görmüştür. Bir süre İngilizce öğretmeni olarak görev yapan Aydın, bu dönem içinde bir yandan lisansüstü öğrenimini sürdürürken öte yandan MEB'in çeşitli komisyon ve kurullarında görev almıştır. Doktora öğreniminden sonra Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde yarı zamanlı öğretim elemanı olarak çalışmıştır. Senato üyeliği, bölüm başkanlığı, anabilim dalı başkanlığı gibi çeşitli yönetim görevlerinde bulunan Aydın, halen Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Gazi, Anadolu, Bahçeşehir gibi üniversitelerde dersler veren Aydın, kendisini kısaca yaşamsever olarak tanımlamaktadır. Aydın'ın 150 dolayında yayımlanmış makalesi, ayrıca ikisi araştırma kitabı olmak üzere toplam 13 yayınlanmış kitabı vardır. Yayımlanmış kitaplarından bazıları şunlardır: *Sınıf Yönetimi, Eğitim Politikası, Eğitim Psikolojisi, Felsefe Düşünce Tarihi, Eğitim Sevgidir, Yaşama Sanatı, Yaşadığımız Dünya, Hayat Neden Güzeldir, Eğitim Hikayedir, Umut, Mutluluk*. Yazar insana ve hayata ilgi duymakta ve bu alanlarda ürünler vermektedir.

ÖN SÖZ

Yaşamın sonunda ölümden başka hiçbir kesinlik yoktur. İnsan olmak bir bakıma bu acı gerçeği bilerek yaşamaktır. Bu konuda “Yaşayacağım ve öleceğim sonunda yaşadığıma ilişkin bir kanıt bile olmayacak,” diyor Jaspers. Bu sözün bir bölümü herkes için doğrudur ancak bazı insanlar yaşadıklarına ilişkin kanıtlar bırakırlar geride ve onlar bu nedenle hiçbir zaman ölmezler... Onlar sevmeyi, seilmeyi bilen insanlardır. Fiziksel yok oluşlarının ardından insanların belleklerinde ve yüreklerinde yaşamaya devam ederler. Yaşamın anlamını sevgide bulan bu insanlar gerçekte insanlaşma sürecinin doruğuna çıkmış kişilerdir.

Mantıksal olarak insanlar arasında dil, din, ırk, cinsiyet vb. değişkenler açısından hiçbir üstünlük söz konusu olamaz. İnsanlar arasında tek bir farktan söz edilebilir; bu fark kendini, insanları ve yaşamı sağlıklı bir biçimde sevebilme becerisi ile ilgilidir. Gerçekten bazı insanlar yaşamı bir armağan gibi algılayıp bütün güçleriyle hayata katılırken, diğerleri dünyayı güzelleştiren değerlere saldırmaya ve yaşamın içini boşaltmaya çalışırlar. Oysa dünya bizim evimizdir ve yaşam hepimizindir.

Bu kitap sevgiyi anlatmaktadır... Yalın, esprili, şiirsel bir dille... Sevgiyi, yaşamı ve onu var eden insanı... Sevgi adına yaşanan sevgisizlikleri ve yalancı sevdaları... İnsanı yok eden, onu bir “şey”e dönüştüren çağdaş popüler kültürü. Anne-baba, çocuk sevgisinden, gerçek insan, din, Tanrı ve yurt sevgisine dek her şeyi. Yaşamını, sevginin ve insan olma gerçeğinin üzerinde düşünmek isteyenlere önerilir. Başka bir anlatımla bu kitap mutluluğun ve sevginin reçetesini arayan insanlar için yazılmamıştır. Ayrıca sevginin bir reçetesi ya da formülü yoktur. Ancak yaşamımızı sevgiye adamalıyız çünkü eğitim sevgidir...

Yaşamak ve sevmek, çocuksu bir duyarlılık ve masumiyetle yaşamak ve sevmektir. Hepsini bu kadar. Özetle bu kitapta sevgi olabil-
diğince geniş bir felsefi ve psikolojik referans çerçevesi içinde an-

latılmış ancak tanımlanmamıştır. Her kitabın iki yazarı olurmuş; biri yazar, diğeri okuyucu. Tanımlar (mutlaka gerekiyorsa) yaşamın içinde aranmalıdır. Ben yazar olarak sadece sevgiyi ve sevgi adına dayatılan sahte sevdaları yazdım ve bu bağlamda sevgiyi gölgeleyen ve yaşamı kirleten önyargıları... Çünkü kendimi yaşama ve insanlara karşı borçlu hissediyorum. Bu kitabı bu gönöl borcumun bir kısmını ödemek için yazdım. Sevgiyi ve yaşamı savunmak için...

Sevgilerimle...

Kasım 2023

Ayhan Aydın

İÇİNDEKİLER

İNSAN KİMDİR.....	3
Yaşamseverler	6
Ölümseverler.....	9
Sevgi Kavramı.....	14
ANNE BABA SEVGİSİ.....	21
ÇAĞDAŞ TOPLUMSAL YAŞAM VE SEVGİ ÇIKMAZLARI.....	35
GERÇEK DİN VE TANRI SEVGİSİ	47
BİREYSEL VE TOPLUMSAL ÖZSEVERLİK.....	61
Narsisizmin Mitolojik Öyküsü	61
SENİ SEVİYORUM DEMEK NE DEMEKTİR	77
SEVGİYE YÖNELME BİÇİMLERİ.....	95
Tüketici Yönelim.....	97
Üretici Yönelim.....	110
Kendini Gerçekleştiren İnsanın Özellikleri	118
SEVGİYİ GÖLGELEYEN ETMENLER	131
Suçlamak	133
Yargılamak.....	134
Kişisel ve Toplumsal Yalanlar	136
Kendisiyle İyi Dost Olamamak.....	138
Karşılaştırmak.....	140
Yansıtma	141
Dargınlık	144
Bağımlılık	148
Kıskançlık.....	151
GERÇEK SEVGİ.....	155
Kaynakça.....	161
Konu Dizini.....	177
Ad Dizini	179

“İnsanın kendi dışında umut araması yanlış bence. Eviniz, bir gün taze ekmek kokabilir, bir başka gün duman ve kan. Bir gün bahçıvan parmağını kestiği için bayılabilir. Bir hafta sonra, metroda bombalanmış çocukların cesetlerine basabilirsiniz. Gerçek buysa, ne umudunuz olabilir ki? Savaşın sonlarına doğru ölmeye çalıştım. Her gece aynı düşü görüyordum. Sonunda uyumaktan korkar oldum ve hastalandım. Bir çocuğumun olduğunu görüyordum düşümde. Düşte bile, çocuğun benim yaşamım olduğunu seziyordum. Çocuk geri zekâlıydı. Kaçıyor-
dum ondan. Ama o, eteklerime tutunarak kucağıma tırmanıp duruyordu. Sonunda onu, onda bana ait olan şeyi öpebilirim, yeniden uyuyabileceğimi düşündüm. O zavallı yüze eğildim, çok korkunç bir şeydi. Ama öptüm onu. Quentin, sanırım insanın eninde sonunda, kendi yaşamını kollarına alarak öpmesi gerekiyor.”

Artur Miller’in “After the Fall”

(Düşüş) adlı oyunundan bir bölüm

İNSAN KİMDİR

İnsan, içinde olabilecek tüm kültürleri barındıran bir bütünlüktür. Bir yanıyla ilkel insan yani yırtıcı bir hayvan, yamyam, puta tapıcı ama öteki yanıyla da akıllı, sevgi ve adalet güçlerine sahip ve bunları geliştirip kullanabilen bir varlıktır.

Çağımızın ünlü düşünürü Erich Fromm'a ait olan bu sözler insanın ikili ve çatışmalı doğasını özlü bir biçimde anlatıyor. Kendi üzerinde düşünmek insan olmanın kaçınılmaz sonuçlarından biridir. Belki de bu soru, insanoğlunun aklına gelen ilk sorudur. Ancak bu denli eski olmasına karşın, hâlâ yeterince yanıtlanamayan tek soru da budur. Uygarlıklar kuran, uzayda seyahat eden, genlerin gizemini çözen insanoğlu, bugüne dek insanın kim olduğu sorusunu yanıtlayamamışsa, bu çağımızın en önemli sorunudur.

İnsanla ilgili her türlü tanımlama çabası, ikili basit bir kategorileme anlayışına dayanır. Buna göre insan, ya iyi ya da kötüdür. Geleneksel kötümser anlayışa göre; ilk insanlar Tanrı buyruğuna karşı gelerek cennetten kovuldukları için insanoğlu düşmüştür. Tanrı katından uzaklaştırılıp dünyada ölümlü bir yaşama mahkûm olan insanoğlu, ilk günahın utancıyla kirlenmiştir. Şimdi dünyada yaşamakta olan insan, eğer kendini Tanrı'ya adar ve doğasının ilkel isteklerini bastırarak erdemli bir yaşam sürmeyi başarır, tekrar sonsuz yaşama kavuşacak ve cennetle ödüllendirilecektir.

Öte yandan geleneksel iyimser anlayışa göre, doğuştan eşsiz bir varlık olan ve gizemli bir varoluş potansiyeli taşıyan insanoğlu, dünyasal yaşamın amacıdır. Dikkat edilirse, hem kötümser hem de iyimser görüşler, geleneksel olarak tanımlanmıştır. Çünkü gerçekte iki görüş de, insanoğlunun tarihi kadar eskidir. Burada asıl sorun, hangisinin doğru olduğudur. Fakat böyle bir soruya kestirme bir yanıt vermek yerine, yeni sorular sormak ve bu yolla çözüm aramak da mümkündür. Ayrıca belki de yapılması gereken en doğru işlem de budur. Örneğin; insanın yaratılış olarak iyi mi, kötü mü olduğu sorusuna, insanın hem iyi hem de kötü olma potansiyeline sahip bu-